

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године
 Остале финансијске обавезе

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

“Тигар” А.Д., Пирот (у даљем тексту: “Предузеће”) је првобитно основано 1935. године оснивањем индустријске радионице за производњу гумених производа и свих врста гумене обуће. Након II светског рата, фабрика почиње са радом 20. децембра 1945. године. Током 1972. године, Предузеће прво у Југославији осваја, по сопственој технологији и конструкцији, производњу путничких радијалних ауто гума са текстилним појасом. Током 1991. године извршен је упис промене статуса предузећа у друштвеној својини у деоничко друштво у мешовитој својини, а од 16. јула 1996. године, промена назива Предузећа у “Тигар” Акционарско друштво за производњу гумених производа са п.о., Пирот (“Тигар” А.Д., Пирот).

Предузеће је на дан 1. јануара 2003. године извршило промене облика организовања и статусне промене при којима је дошло до издвајања из састава Предузећа организационих делова Фабрике аутогума и Фабрике унутрашњих гума, формирања и регистрација новог предузећа “Тигар МХ”- предузеће за производњу гума, д.о.о, Пирот (“Тигар МХ”), у чијем капиталу је Предузеће имало учешће од 65%. Током 2005. године, накнадном докапитализацијом, учешће Предузећа у капиталу “Тигар МХ” је промењено на 50%, с тим што је у Агенцији за привредне регистре, на основу договора партнера, регистровано учешће од 49.4%. С’обзиром на датум докапитализације, сразмерно учешће матичног предузећа у капиталу “Тигар МХ” за 2005. годину је, према датуму регистрације износило 51.7674%, а према датуму уплате додатног капитала 51.9033%. У току 2007. године Предузеће је продало 19.4% удела компанији Michelin, Netherlands и, на дан 31. децембра 2007. године, учешће Предузећа у капиталу “Тигар Tyres”(претходни назив “Тигар МХ”), а на основу извршене регистрације, износи 20%. У току 2008. године Предузеће је продало још 10% удела компанији Michelin, Netherlands тако да на дан 31.12.2008. године учешће предузећа у компанији Тигар Турес износи 20% (за промене у учешћу након датума биланса стања види напомену 33).

Поред тога, на основу Одлуке Управног одбора од 16. децембра 2002. године, извршено је издвајање других организационих делова из састава Предузећа, конституисање и регистрација, код трговинског суда у Нишу (26. и 27. децембра 2002. године), осам посебних правних лица-друштава са ограниченом одговорношћу, у којима Предузеће има 100% удела у капиталу. Ова предузећа послују као посебна правна лица од 1. јануара 2003. године. Од 1. априла 2005. године дошло је до издвајања из матичног Предузећа и конституисања посебног правног лица “Тигар Трговине” д.о.о., Пирот у коме Предузеће поседује 100% учешћа у капиталу.

Предузеће поседује, поред напред наведених предузећа, и учешћа у капиталу других предузећа у земљи и иностранству (напомена 16).

Након издвајања организационих делова и формирања посебних правних лица, основна делатност Предузећа је пружање услуга повезаним правним лицима.

Органи управљања Предузећем су: Скупштина, Управни одбор, Директор и Надзорни одбор.

Седиште Предузећа је у Пироту, у улици Николе Пашића 213. На дан 31. децембра 2008. године Предузеће је имало 193 запослених. Порески идентификациони број (“ПИБ”) Предузећа је 100358298. Решењем Комисије за листинг и котацију Београдске берзе од 2. априла 2007. године, акције Предузећа су примљене на А листинг Београдске берзе са симболом ТИГАР.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије (Службени гласник РС 46/2006), руководство Предузећа је саставило ове финансијске извештаје у складу са наведеним законом примењујући рачуноводствене принципе и опште прихваћену праксу у Републици Србији.

Преглед основних рачуноводствених политика је приказан у Напомени 3 уз ове финансијске извештаје.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља функционалну валуту и валуту у којој се исказују финансијски извештаји у Републици Србији.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Признавање и одмеравање прихода и расхода

Приходи се одмеравају по правичној вредности примљене накнаде или накнаде која ће се примити и представљају износе који се добијају за извршене услуге и продату робу у току редовног пословања, умањене за рабате, порез на додату вредност и друге порезе при продаји.

Приходи од продаје производа и роба се признају када се роба испоручи и када су значајни ризици и користи од власништва над њом пренете на купца.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

3.2. Приходи и расходи по основу камата

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунавају се и евидентирају у билансу успеха у периоду на који се односе у складу са начелом узрочности.

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову динарску противвредност по средњем курсу, важећем на дан биланса стања; осим ако уговором о кредиту и финансијском лизингу није другачије прецизирано.

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу прерачунавања девизних износа књиже су у корист или на терет биланса успеха.

3.4. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су у књигама Предузећа исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне губитке од обезвређења.

Нематеријална улагања обухватају улагања у софтвер, лиценце и слична права стечена куповином и отписују се у року од 5 година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3.5. Некретнине, постројења и опрема

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Некретнине, постројења и опрема након почетног признавања исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитка због обезвређења.

На дан биланса стања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су исказана основна средства П редузећа. Уколико постоји индиција да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадив износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

Губитак по основу обезвређења вредности имовине признаје се као расход текућег периода и исказује се у оквиру осталих пословних расхода. Ако накнадно дође до ситуације да губитак због обезвређења признат у ранијим годинама не постоји или се смањено, вредност средства се повећава до ревидиране процене о његовој накнадној вредности, али тако да повећана вредност по којој се средство води не буде већа од вредности по којој би се средство водило да није био у претходним годинама признат утврђени губитак због обезвређивања средства.

Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

Грађевински објекти	1.5% - 10%
Опрема	3.33% - 20%
Телекомуникациона опрема	7% - 11%
Путничка возила	15.5%
Намештај	11%-16.5%
Рачунари	20%

На крају 2008. године руководство Предузећа је дало процену преосталог века трајања основних средстава, и по том основу је извршена корекција амортизационих стопа и амортизације за 2008. годину за материјално значајне ставке.

3.6. Финансијски лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на Предузеће, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг. Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у билансу стања Предузећа по садашњој вредности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга, ако су она мања од поштене вредности средства узетог на лизинг, у супротном се средства вреднују по поштеној вредности. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3.7. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Залихе робе у магацинима се воде по велепродајним ценама. На крају обрачунског периода њихова вредност се своди на набавну вредност путем алокације одређеног дела разлике у цени на велико, израчунате на просечној основи, између набавне вредности продате робе и робе на залихама.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вредности, или се у целости отписују.

3.8. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписивани набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа, од момента када се Предузеће уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани се састоје од учешћа у капиталу повезаних правних лица у земљи и иностранству, као и од пласмана у банке и друга правна лица.

Учешћа у капиталу повезаних предузећа у иностранству почетно се признају према набавној вредности извршених улагања увећаној за реинвестирану добит и умањеној за остварне губитке у пословању.

Учешћа у капиталу повезаних предузећа у земљи су приказана по набавној вредности умањеној за исправку вредности по основу импаритетних губитака.

Учешћа у капиталу банака и осталих правних лица, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднована су по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

Остали дугорочни финансијски пласмани

Остали дугорочни финансијски пласмани састоје се од потраживања по основу стамбених кредита датих радницима Предузећа са роком отплате до 20 година, исказаних по номиналној вредности која одражава садашњу вредност будућих новчаних токова дисконтвану уговореном каматном стопом од 1.5% до 2%. По процени руководства ефекти не примењивања МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” по коме се дугорочна потраживања вреднују по амортизованој вредности применом ефективне каматне стопе нису од материјалног значаја за финансијске извештаје посматране у целини.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Потраживања од купаца

Потраживања од купаца исказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања. Исправка вредности потраживања од купаца се врши на терет биланса успеха за сва потраживања од домаћих купаца и купаца у иностранству која нису наплаћена у року од 180 дана од датума доспећа, умањена за износ обавеза према тим купцима. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, према договору о поравнању између уговорних страна или на основу одлуке Управног одбора Предузећа.

Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима исказују се у номиналном износу умањеном за отплате и увећаном за доспеле неотплаћене камате и, евентуално, за затезне камате.

3.9. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, која представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак, а који се тиме може умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, порезе и доприносе на зараде на терет послодавца, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким, пореским и општим прописима. Ови порези и доприноси су приказани у оквиру осталих пословних расхода.

3.10. Бенефиције за запослене

Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је,

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Предузеће је у обавези да исплати запосленима отпремнине, у зависности од година рада проведених у предузећу, у висини од три зараде које је запослени остварио у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, односно у висини просечне месечне зараде исплаћене у Предузећу за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред наведеног, Предузеће је и у обавези да исплати јубиларне награде за 20 и 30 година рада у Предузећу и по одласку у пензију, плативе у златним новчићима од 3, 6 односно 9 грама злата.

Предузеће је извршило резервисања по основу обавеза по наведеним основама.

3.11. Правична (фер) вредност

Финансијски извештаји су приказани по методу првобитне набавне вредности, укључујући корекције и резервисања у циљу свођења позиција средстава на реалну вредност.

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе или пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје финансијске активе или пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити. По мишљењу руководства, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије.

3.12. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ОДОБРЕН ЗА ИЗДАВАЊЕ ДАНА 27.02.2009. ГОДИНЕ

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА, РОБА И УСЛУГА

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Приходи од продаје производа и услуга	177.465	176,856
Приходи од продаје робе	4.946	8,871
	182.411	185,727

5. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Приходи од закупнине	32.549	50.963
Приходи од активирања	37.833	
	70.382	50.963

6. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Трошкови нето зарада	114.339	88,273
Трошкови пореза и доприноса на зараде на терет запослених	44.138	34,261
Трошкови пореза и доприноса на зараде на терет послодавца	27.535	21,757
Остали лични расходи	38.044	36,309
	224.056	180,600

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

7. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације	14.631	17,074
Трошкови резервисања	-	660
	14.631	17,734

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Трошкови отпреме производа до купца	108	107
ПТТ услуге	6.206	5,759
Трошкови одржавања и оправке	4.255	6,020
Трошкови закупа	24.406	14,047
Трошкови сајмова	3.510	150
Трошкови рекламе и пропаганде	22.209	13,289
Трошкови комуналних услуга	1.744	1,329
Остале производне услуге	95	367
Трошкови стручног образовања	3.796	4,605
Трошкови физичког обезбеђења фабрике	18.612	10,166
Здравствене услуге	3.685	2,374
Трошкови ревизије и других професионалних услуга	12.721	14,667
Трош. стручне експер. из области менаџ. и на пољу иновација	18.998	30,136
Остале непроизводне услуге	52.128	52,136
Трошкови пореза и доприноса	33.492	11,367
Трошкови репрезентације	8.942	7,667
Премије осигурања	1.788	1,458
Трошкови платног промета	5.462	3,517
Трошкови чланарина	1.945	1,389
Стипендије и кредити студентима и ученицима	5.393	5,438
Судски трошкови и трошкови вештачења	11	-
Остало	5.936	5,463
	235.442	191,449

(Socius
8920379
8166700)

8.a ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Трошкови канцеларијског материјала	5.338	4.590
Трошкови мазута	12.620	-
Трошкови хемикалија	945	-
Трошкови електричне енергије	9.635	2.388
Трошкови горива и мазива	9.223	7.767
Остало	2.612	2.388
	40.373	17.133

9. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Приходи од камата	8.043	8,091
Позитивне курсне разлике	9.320	25,271
Приходи од учешћа у добити:		
- повезана предузећа у земљи	236.600	281,424
- повезана предузећа у иностранству	8.794	7,157
	262.757	321,943

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

10. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Расходи од камата	124.833	62,360
Негативне курсне разлике	73.310	20,101
Остали финансијски расходи	-	6
	198.143	82,467

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Добици од продаје основних средстава	925.983	6,499
Приходи од смањења обавеза	254	9,512
Укидање резервисања	374	-
Наплата отписаних потраживања	1.607	3,505
Добици од продаје хартија од вредности	138.684	113,721
Остало	37.477	20,028
	1.104.379	153,265

Добици од продаје хартија од вредности у износу од 138,684 хиљаде динара односе се на продају 10% удела у предузећу “Тигар Tyres” компанији Michelin, Netherlands.

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Губици од продаје основних средстава	83	6,924
Исправка вредности залиха	150	158
Исправка вредности учешћа у капиталу	141.787	154,338
Остало	8.352	7,130
Обезвређ. потраж. и крат. посл.	543396	
	693.768	168,550

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Текући порез	(41.133)	
Одложени порез	(1.801)	(994)
	(42.934)	(994)

б) Компоненте одложених пореских средстава/обавеза

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Одложене пореске обавезе по основу разлике између пореске основе основних средстава и њихове књиговодствене вредности	655	2,456
	655	2,456

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

в) Промене на одложеним пореским средствима/(обавезама) :

	У хиљадама динара 2008.
Стање на дан 1. јануара	2,456
Смањење привремене разлике	(1.801)
Стање на дан 31. децембра	655

г) Непризната одложена пореска средства

На дан 31. децембра 2008. године Предузеће није признало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од 27,355 хиљада динара, услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви. Напред наведени порески кредити истичу у следећим периодима:

Година Настанка	Година истека	У хиљадама динара Порески кредити
- 2006	2016	11,978
- 2007	2017	10,307
- 2008	2018	5.070
		27,355

14. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара 2008.	2007.
Нето добитак	168.103	48,734
Просечан пондерисани број акција у току године	1,718,460	1,718,460
Основна зарада по акцији (у динарима)	97.82	28.36

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљ.	Грађев. објекти	Опрема	Основна средс.у припр.	Улагање на туђим објектима	Укупно основна средства	Немате- ријална улагања
Набавана вредност							
Стање 1. јануара 2008. године	92,042	225,735	119,090	250,090	150	687,107	8,256
Повећања	-	-	-	561,639	-	561,639	18,936
Преноси	-	704,208	145,310	(591,225)	-	258,293	124
Продаја	(56,405)	(27,846)	-	-	-	(84,251)	-
Остало	-	(677,067)	(2,489)	(2,216)	-	(681,772)	-
Стање на крају године	35,637	225,030	261,912	218,288	150	741,017	27,316
Исправка вредности							
Стање 1. јануара 2008. године	-	67,199	86,339	-	-	153,538	6,674
Амортизација	-	2,568	9,750	-	30	12,348	1,426
Продаја	-	(21,442)	-	-	-	(21,442)	-
Остало	-	(14,792)	(2,406)	-	-	(17,198)	-
Стање 31. децембра 2008. год.	-	33,533	93,683	-	30	127,246	8,100
Садашња вредност на дан:							
- 31. децембра 2008. године	35,637	191,497	168,229	218,288	120	613,771	19,216
- 1. јануар 2008. године	92,042	158,536	3,751	250,090	150	533,569	1,582

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Над грађевинским објектима и фабричким кругом постоји укњижена хипотека првог реда у корист Alpha Bank А.Д., Београд, којом се обезбеђују новчана потраживања банке по основу издавања гаранција за уредну отплату рефинансираних иностраних кредита. На основу нових уговора о репрограмирању и отпису главнице и камате потписаним са Alpha Bank А.Д., Београд на дан 6. октобра 2004. године, неотплаћени дуг по тим кредитима, на дан 31. децембра 2008. године, износи USD 1,264,355,55 и EUR 1,674,665,41 односно у динарској противвредности укупно 227,905 хиљаде динара (напомена 25).

16. **УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ**

Учешћа у капиталу повезаних правних лица
Минус: Исправка вредности

Учешћа у капиталу банака
Учешћа у капиталу других правних лица

У хиљадама динара	
31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
2.514.734	1,999,653
(14.572)	(253,715)
	1,745,938
137	137
19	19
2.500.318	1,746,094

Учешћа у капиталу повезаних правних лица (брuto)

У иностранству:

Тигар Americas, Jacksonville, Флорида
Тигар Europe, Лондон
Тигар Партнер, Скопје
Тигар Montenegro, Подгорица
Тигар Trade, Бања Лука

У земљи:

Тигар Трговине д.о.о., Пирот
Тигар Обућа д.о.о., Пирот
Тигар Хемијски производи д.о.о., Пирот
Тигар Техничка гума д.о.о., Пирот
Тигар Пословни сервис д.о.о., Пирот
Тигар Физичко обезбеђење д.о.о., Пирот
Тигар Хотел Планин.дом д.о.о., Пирот
Тигар Tours д.о.о., Пирот
Тигар Инкон д.о.о., Пирот
Тигар Заштитна радионица д.о.о., Пирот
Тигар Интер Риск д.о.о., Пирот
Тигар Експорт Импорт д.о.о., Пирот
Тигар – Слободна царинска зона, Пирот
П канал, Пирот
Тигар Tyres д.о.о., Пирот
Дом спортова а.д., Пирот
Агенција за развој Старе планине, Пирот
"ВАQM", Београд
Тигар Траде
Пирот Енерго

%	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Учешћа		
100.00	35.743	27,533
50.00	122.406	122,406
70.00	19.898	19,898
80.00	2.882	1,035
70.00	7.322	6,376
		177,248
100.00	230.631	230,631
100.00	820.485	177,046
100.00	99.740	99,740
100.00	179.522	179,522
100.00	102.774	24,875
100.00	13.755	13,755
100.00	85.163	7,069
100.00	9.103	2,472
100.00	35.282	16,969
100.00	1.348	1,348
100.00	1.372	1,372
100.00	43	43
74.31	85.050	81,615
75.00	400	400
20.00	649.517	974,275
50.00	11.874	11,106
40.00	122	122
0.10	45	45
100,00	45	
	212	
		1,822,405
	2.514.734	1,999,653

На дан 31. децембра 2008. године, учешће Предузећа у капиталу “Тигар Tyres”, износи 20%.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

17 ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Остали дугорочни финансијски пласмани исказани у билансу стања на дан 31. децембра 2008. године у износу од 51,138 хиљада динара (31. децембра 2007. године : 55,011 хиљаде динара) односе се на потраживања од радника по основу датих дугорочних стамбених кредита са роком отплате до 20 година, од датума потписивања уговора и каматном стопом у распону од 1.5% до 2% на годишњем нивоу.

18. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Роба	-	2,282
Дати аванси	16.638	20,744
мазут	8.765	
хемикалије	3.608	
	29.011	23,026
Минус: Исправка вредности залиха и датих аванса		(288)
	29.011	22,738

19. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања од повезаних правних лица	543.568	837,586
Потраживања од купаца у земљи	3.159	69,306
Потраживања по основу учешћа у добити	223.152	236,854
Потраживања од запослених	4.176	5,796
Остала потраживања	2.601	4,514
		1,154,056
Минус: Исправка вредности потраживања	(1.450)	(55,524)
	775.206	1,098,532

Од 543,568 хиљада динара потраживања од повезаних лица на дан 31. децембар 2008. године, 460,044 хиљада динара се односи на краткорочне позајмице дате повезаним лицима за потребе одржавање текуће ликвидности..

20. КРАКТОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Краткор. бескам. позајмице зависним правним лицима	5.593	2,078
Остали краткорочни финансијски пласмани	601	1,002
	6.194	3,080

21. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текући рачуни	5.732	21,177
Девизни рачуни	1.802	89,489
Благајна	335	505
Остала новчана средства	45.066	2,106
	52.935	113,277

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

22. ПРОМЕНЕ НА ИСПРАВКАМА ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара				
	Учешћа у капиталу	Залихе	Аванси	Потраживања	Укупно
Стање на почетку године	253.715	158	130	55.524	309.527
Исправке на терет биланса успеха	141.787		-	(1.607)	141.787
Наплата потраживања	(380.931)		-		(382.538)
Отписи раније формираних исправки вредности	-	(158)	(130)	(52.467)	(52.755)
Остало	-		-		-
Стање на крају године	14.571	/	/	1.450	16.021

23. КАПИТАЛ

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2008. године према изводу Централног Регистра Деоа и клиринга хартија од вредности „Тигра“ А.Д., Пирот је следећа:

	Број акција	%
Акцијски фонд Републике Србије	429,429	25%
Републички фонд ПИО	149,981	9%
ARTIO INT. EQUITY FUND	120,801	7%
RAIFFEISEN ZENTRALBANK	108,304	6%
SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	43,560	3%
ERSTE BANK CUSTODY 00001	42,317	2%
STICHTING SHELL PENSIONENFONDS	23,970	1%
SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	23,496	1%
TIGAR A.D.	21,957	1%
UNICREDIT BANK KASTODI RACUN	17,000	1%
Остали	737,645	44%
	1,718,460	100%

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2008. године састоји се од 1,718,460 обичних акција номиналне вредности од 1,200 динара по једној акцији.

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања, која на дан 31. децембра 2008. године износе 7,624 хиљада динара у потпуности се односе на дугорочна резервисања за накнаде запосленима по основу законских отпремнина за пензију.

Претпоставке коришћене у процени актуара су следеће:

	2008.
Номинална дисконтна стопа	12%
Очекивана стопа номиналног раста зарада	2%

Кретања на дугорочним резервисањима за накнаде запосленима су била следећа:

	У хиљадама динара 2008.
Стање на дан 1. јануара	7.998
Издавања на терет резултата ранијих година	
Издавања на терет биланса успеха	(374)
Укидање резервисања	
Стање на дан 31. децембра	7,624

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

25. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Дугорочни кредити	198.135	220,600
Обавезе по основу финансијског лизинга	368	4,124
	198.503	224,724
Минус: Текућа доспећа дугорочних обавеза		(21,835)
		202,889

а) Дугорочни кредити

Кредитор	Каматна Стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Рефинансирани кредити преко</i>					
<i>Alpha Bank А.Д., Београд:</i>					
Berliner Bank A.G., Berlin	5.5 % годишње	EUR	377.006,60	33.403	32,847
Algemene bank Netherlands, Amsterdam	5.6 % годишње	EUR	1.297.658,81	114.974	113,060
The First National Bank, Chicago	5.5 % годишње	USD	1.264.355,55	79.528	74,693
			227,905	220,600	
			(29.770)	(19.976)	
Текуће доспеће дугорочних кредита			198.135	200.624	

б) Обавезе по основу финансијског лизинга

	У хиљадама динара 2008.	
	Минимална вредност лизинга	Сад.вред. минималних лизинг рата
Обавезе по основу финансијског лизинга:		
До 1 године	2.891	2,709
Од 2 до 5 година	373	368
	3.264	3.077
Минус: будући трошкови кредитирања	(187)	
	3.077	3.077
Садашња вредност обавезе		
Минус: Обавезе које доспевају за измирење у року од 12 месеци		(2.709)
Обавезе које доспевају за измирење након 12 месеци		368

26. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Краткорочни кредити у земљи	861.202	549,118
Текућа доспећа дугорочних кредита и лизинга	32.480	21,835
	893.682	570,953

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Краткорочни кредити у земљи

Кредитор	Каматна Стопа	Период одобрења	Валута Ознака	Износ	У хиљадама динара	
					31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Кредити у девизама:						
Banca Intesa а.д., Београд	7.5 % годишње	1 година	EUR	500,000		39,618
Alpha Bank а.д., Београд	6%-8% годишње	1 година	EUR	3,410,000		270,213
Агенција за осигурање и финансирање извоза	12-месечни EURIBOR + 2%. Годишње	1 година	EUR	1,000,000		79,235
Unicredit bank а.д. Beograd	1-месечни EURIBOR + 3,9% 6-месечни	1 година	EUR	1.000.000	88.601	
АОFI bank	EURIBOR + 2%	6 месеци	EUR	200.000	17.720	
АОFI bank	4% годишње	6 месеци	EUR	500.000	44.301	
					150.622	389.066
Кредити у динарима:						
	шестомесечни EURIBOR + 3.5%					
АИК Банка а.д., Ниш	годишње	1 година	РСД			80,000
Unicredit банка а.д., Београд	13.2% годишње	1 година	РСД			80,052
Banca Intesa а.д. Beograd	1% месечно	1 година	РСД		120.000	
Banca Intesa а.д. Beograd	1% месечно	1 година	РСД		282.000	
АИК банка а.д. Нис	1,8% месечно	6 месеци	РСД		80.000	
АИК банка а.д. Нис	1,9% месечно	6 месеци	РСД		40.000	
АИК банка а.д. Нис	2% месечно	6 месеци	РСД		30.000	
Московска банка	1,65% месечно	6 месеци	РСД		112.000	
					664.000	160,052
					814.622	549,118

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Примљени аванси, депозити и кауције	472	5,171
Добављачи, повезана правна лица	74.152	37,300
Добављачи у земљи	43.329	40,950
Добављачи у иностранству	7.877	364
Остале обавезе из пословања	805	825
	126.635	84,610

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за бруто зараде	15.988	14,113
Обавезе за камате	7.132	2,974
Пасивна временска разграничења	43.270	17,977
Обавезе за дивиденде	8.535	4,216
Остале краткорочне обавезе	461	439
Обавезе по основу пореза на добитак	41.133	-
	116.519	39,719

29. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

У току 2009. године, а на основу Оквирног уговора закљученог између партнера, Michelin, Netherlands предвиђа се откуп од „Тигра“ А.Д., Пирот 10% удела у „Тигар Tyres“. На тај начин „Тигар“ А.Д., Пирот остаће власник 10% предузећа „Тигар Tyres“.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Предузећа. Руководство Предузећа разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Предузеће бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напмени 25, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак. На основу тог прегледа Предузеће уравниотржава структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција као и узимања нових кредита или откупа постојећих.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Предузећа разматра цену капитала и ризик повезан са врсом капитала.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	1.045.605	773.842
Готовина и готовински еквиваленти	(52.935)	(113.277)
Нето задуженост	992.670	660.565
Капитал б)	2.736.793	2.685.839
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,36	0,25

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује основни капитал, емисиону премију, резерве као и акумулирани добитак и умањење капитала за откупљене сопствене акције које нису продате.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	2.551.456	1.801.105
Потраживања од купаца	85.319	201.002
Остала потраживања	689.973	897.530
Готовина и готовински еквиваленти	52.935	113.277
Краткорочни финансијски пласмани	6.194	3.080
	3.385.877	3.015.994

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	198.503	202.889
Обавезе из пословања	137.233	70.035
Текућа доспећа дугорочних кредита	32.480	21.835
Краткорочни кредити	814.622	549.118
Остале финансијске обавезе	46.580	
	1.229.418	843.877

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	23.280	84.682	310.949	544.910
USD	17	26	80.726	77.456
	23.297	84.708	391.676	622.366

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у страниј валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара							
	31. децембар 2008.				30. децембар 2007.			
	EUR утицај		USD утицај		EUR утицај		USD утицај	
+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	
Добитак/губитак (28.767)	28.767	(8.071)	8.071	(46.023)	46.023	(7.743)	7.743	
Остале резерве	-	-	-	-	-	-	-	

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање дугорочних кредита (напомена 25).

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	2.551.456	1.801.105
Потраживања од купаца	85.319	201.002
Готовина и готовински еквиваленти	9.689	113.277
Остала потраживања	689.973	897.530
Краткорочни финансијски пласмани	6.194	3.080
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	43.246	-
Готовина и готовински еквиваленти		
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти		
	3.385.877	3.015.994

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Финансијске обавезе

Некаматносне

Обавезе из пословања	126.635	58.826
Остале финансијске обавезе	46.580	-
	173.215	58.826

Фиксна каматна стопа

Дугорочни кредити	198.503	202.889
Краткорочни кредити	814.622	80.053
Текућа доспећа дугорочних кредита	32.480	21.835
Остале финансијске обавезе	10.598	-
Обавезе из пословања	-	11.209
	330.182	315.986

Варијабилна каматна стопа

Краткорочни кредити	726.021	469.065
	726.021	469.065
	1.229.418	843.877

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитентата, од којих се највећи део односи на повезана правна лица.

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	57.757		57.757
Доспела, исправљена потр. од купаца		(1.450)	(1.450)
Доспела, неисправљена потр. од купаца	28.926		28.926
	86.683	(1.450)	85.233

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	41.511		41.511
Доспела, исправљена потраж. од купаца		(55.524)	(55.524)
Доспела, неисправљена потраж. од купаца	215.736		215.736
	257.247	(55.524)	201.725

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 57.757 хиљаду динара (31. децембар 2007. године: 41.511 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје услуга. Ова потраживања доспевају углавном у року од 60 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 203 дана (2007. године: 258 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Управљање обавезама према добављачима

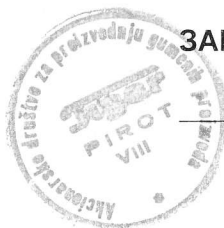
Обавезе према добављачима на дан 31. децембра 2008. године исказане су у износу од 125.358 хиљаде динара односи се на обавезе по основу набавке услуга. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у периоду 2008. године износи 121 дана (у току 2007. године 89 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>31. децембар 2008.</u>	<u>31. децембар 2007.</u>
USD	62,9000	53.7267
EUR	88,6010	79.2362
GBP	90,8635	107.3080
CHF	59,4040	47.8422

ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]